

WIADOMOŚCI KRAJOZNAWCZE I TURYSTYCZNE

BIULETYN
POLSKIEGO TOW.

INFORMACYJNY
KRAJOZNAWCZEGO

Członkowie P. T. K. otrzymują biuletyn bezpłatnie, korzystają ze zniżek na kolejach i w schroniskach!

Rok III.

Warszawa, lipiec—sierpień 1932

№ 6 (19)

KRAJOZNAWSTWO I TURYSTYKA.

Informacyjne wydawnictwa turystyczne. Nakładem Związku Polskich Towarzystw Turystycznych ukazał się *Informator Turystyczny* (w 1932. Str. 261+VI), zawierający następujący materiał informacyjny: 1) o Związku Polsk. Tow. Turyst., 2) o Towarz., należących do Związku, 3) o innych, nienależących do Związku, 4) o związkach i klubach sportowych, 5) o opiece państwa nad turystyką, 6) o międzynarodowych organizacjach turystycznych, 7) o literaturze przewodnikowej po Polsce (na podstawie materiału, ogłoszonego w biuletynie P. T. K.), 8) schroniska turystyczne, 9) szkolne schroniska wycieczkowe, 10) ważniejsze hotele w miejscowościach o znaczeniu turystycznym, 11) przepisy dotyczące zniżek kolejowych, 12) przepisy dotyczące przekroczenia granicy, 13) turystyka samochodowa i przepisy ruchu drogowego, 14) biura podróży w Polsce, 15) związki propagandy turystycznej i instytucje popierania turystyki, 16) związki przemysłu turystycznego w Polsce, 17) polska statystyka turystyczna.

Analogicznym, ale odmiennego typu, jest wydawnictwo: *Informator turystyczno-podróżniczy na r. 1932*. Nakł. Polsk. Biura Podróży „Orbis”. Str. 156 i 2 nlb.

Ukazała się w 6 wyd. broszura: *Szkolne schroniska wycieczkowe*. Informator VI. Rok 1932. Minist. W. R. i O. P., W. 1932. Skład Gł. Książnica-Atlas T. N. S. W. Nowy Świat 59. Str. 150+2 nlb., mapa, il. 15.

Nowe zniżki turystyczne dla członków P.T.K. W *Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych* z r. 1932 № 35 poz. 256 ogłoszony został dodatek II, zawierający zmiany i uzupełnienia taryfy osobowej Polskich Kolei Państwowych, obowiązujące od dnia 1 kwietnia i 21 grudnia 1931 r. (*Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych* z r. 1931 № 8 poz. 86 i dodatek № 22 poz. 60), a w szczególności w rozdziale E—III — b, w ustępie a, dotyczące ulg dla członków P. T. K., jako należących do Związku Polskich Towarzystw Turystycznych. Wprowadzono tam następujące zmiany i uzupełnienia:

1) w punkcie 1 liczbę „25%” określającą wysokość zniżki od opłat według taryfy normalnej, zamieniono liczbą „33 i 1/3%”,

2) w punkcie 2 pierwszy wykaz stacji (wyjazdowych) uzupełniono w porządku alfabetycznym następującymi stacjami: Będzin-Miasto, Borysław, Dąbrowa Górnicza, Jarosław, Jasło, Kałusz, Nadwórna i Stryj”.

3) w punkcie 2 drugi wykaz stacji (dojazdowych) uzupełniono w porządku alfabetycznym następującymi stacjami: „Delażyn, Dolina, Gorlice, Ostrowiec, Słonim i Synowódzko Wyżne”,

4) w punkcie 2 w ustępie brzmiącym „o ile odległość

przejazdu w danej relacji wynosi co najmniej 50 kilometrów” liczbę „50” zamieniono liczbą „30”.

Wszystkie zmiany powyższe obowiązują od dnia 1 lipca 1932 r. Jednocześnie ogłoszone zostało podwyższenie ulg kolejowych dla wycieczek młodzieży szkolnej z 50% na 75% od 1 czerwca do końca sierpnia.

Park Narodowy im. St. Żeromskiego w Górach Świętokrzyskich. Działająca pod przewodnictwem viceprezesa Rady Gł. P. T. K. p. Al. Patkowskiego, Sekcja Regionalistyczna Związku Nauczycielstwa Polskiego zainicjowała w swoim czasie powołanie Komitetu Ochrony Puszczy Jodłowej, do którego weszli: geolodzy, botanicy, zoolodzy, historycy i literaci, specjalnie zainteresowani lub badający Góry Świętokrzyskie. Komitet pracował początkowo pod przewodnictwem d-ra Januarego Kołodziejczyka, obecnie zaś prace Komitetu prowadzi prof. Uniw. Warsz., p. B. Hryniewiecki. Protektorat nad działalnością Komitetu w r. 1931 zgodził się łaskawie przyjąć Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

Komitet złożył memoriały: P. Dyrektorowi Lasów Państwowych w sprawie obszaru najniezbędniejszego ze stanowiska naukowo-wychowawczego, jaki obejmować winien Park Narodowy oraz P. Ministrowi Sprawiedliwości w sprawie usunięcia więzienia ze Ś-go Krzyża. W dn. 4—6.VI 1932 r. odbyła się wycieczka naukowa na teren przyszłego Parku Narodowego, w której wzięli udział członkowie Komitetu, delegaci Ministerstwa Rolnictwa, Dyrekcja Lasów Państwowych z Radomia, Nadleśnictwo z Bodzentyna, przedstawiciele prasy i literatury. Komitet zapoznał się szczegółowo ze stanem terenu, wyznaczonego i projektowanego pod przyszły Park Narodowy im. St. Żeromskiego, ustalił postulaty co do t. zw. rezerwatów ścisłych i parkowych, określił, jakie obszary ze względu na całość interesów naukowych i społeczno-wychowawczych ochrony krajobrazu tworzyć mają Park Narodowy. Podczas wycieczki powstał projekt podjęcia szerszej akcji za zalesieniem Góry Radostowej, jako żywego pomnika Stefanowi Żeromskiemu.

Akcja podjęta przez Komitet Ochrony Puszczy Jodłowej Sekcji Regionalistycznej Zw. N. P. w sprawie Parku Narodowego w Górach Świętokrzyskich, znalazła żywy oddźwięk w prasie (*Kurjer Warszawski* z 11.VI 1932, *Kurjer Poranny* z 14.VI 32, *Ilustr. Kurjer Codzienny* z 9.VI 32, *Kurjer Poznański* z 15.VI 32). Trzy feljetony zorganizowanej przez Komitet wycieczce naukowej — poświęca *Express Poranny* w № z 10.VI 32, W księstwie polskiej jodły, w № z 12.VI 32 Dla zdrowia i radości Narodu (Park Narodowy—Puszcza Jodłowa) w № z 22.VI 32 Wzorem czarownic latajmy na Łysą Górę (o komunikację lotniczą z Parkiem Narodowym). Dwa obszer-

ne feljetony inż. H. Jasińskiego, uczestnika wcieczki p. t. Puszcza Jodłowa Parkiem Narodowym im. St. Żeromskiego zamieszcza *Czas* z 21 i 22.VI 32.

W związku z akcją powyższą na zebraniach śródownych Oddziału P. T. K. w Warszawie odbyły się odczyty, które podaliśmy w kalendarzyku № 5(18) biuletynu. Po wakacjach zorganizowany będzie obszerny cykl odczytów, poświęconych Górom Świętokrzyskim.

Muzeum Kaszubskie we Wdzydzach spłonęło!

W dn. 26.VI 32 ogień strawił we Wdzydzach (pod Kościerzyną) starą podcieniową chatę kaszubską, mieszczącą mu-

zeum regionalne. Spłonęła biblioteka, 2000 zawierająca wszystkie książki dotyczące spraw kaszubskich i sztuki ludowej, zginęły wzory haftów kaszubskich i zbiory gromadzone od roku 1909 przez ś. p. Izydora Gulgowskiego. Były wśród nich: „szelbiąg”, mieszczący sprzęty kuchenne, malowana skrzynia z cennymi czepcami, kolorowe krzesła, stół, starodawne obrazki na szkle, kaszubski „świątek”, patron milczenia i pierwotne łodzie kłocowe. Obszerne wiadomości o katastrofie podają: *Kurjer Poznański* w № 279 z 22.VI 32; *Cmentarz sztuki kaszubskiej w Wdzydzach* i w № 286 z 25.VI 32; Dr B. Stelmachowska: *Po pożarze Wdzydz*.

CZYNNOŚCI I POSIEDZENIA RADY GŁÓWNEJ P. T. K.

Komitet Wykonawczy Rady Gł. P. T. K. odbył posiedzenie pod przewodnictwem prezesa, p. Wł. Raczkiewicza w dn. 28.VI 32. Zatwierdzony został nowy regulamin Komisji Organizacyjno-Programowej, działającej pod przewodnictwem viceprezesa, p. Al. Patkowskiego oraz regulamin Sekcji Propagandy i Ochrony Swojszczyzny, działającej pod przewodnictwem viceprezesa, p. J. Remera. Regulamin Sekcji Propagandy i Ochrony Swojszczyzny zostanie przesłany do Oddziałów w celu skupienia działalności przez nie prowadzonej w przewidzianych przez statut P. T. K. — Kołach. Komitet zatwierdził regulamin Sekcji Turystyki Wodnej w brzmieniu ustalonym przez zebranie organizacyjne Sekcji. Sekcji przewodniczy p. J. Suski, delegatem Rady do Zarządu Sekcji jest p. St. Lenartowicz.

Przyjęto do wiadomości protokół posiedzenia Komisji Porozumiewawczej P. T. K. i P. T. Klubu z dn. 30.V.32. Powierzono Komisji Organizacyjno-Programowej przygotować rewizję całego statutu P. T. K. Ustalono zmiany zasadnicze: 1) wprowadzić składkę do P. T. K., w wysokości zł. 4 od członka rocznie, wpływające do Centrali, 2) do zł. 1 zredukować wpisowe i pozostawić w Oddziałach. Normy powyższe będą figurowały w statucie, zamiast dziesięciny i t. p. nadto statut mówić będzie o składkach dodatkowych, pobieranych na podstawie uchwał Walnych Zebrań Oddziałów, Sekcji i innych ogniw organizacyjnych. Struktura władz naczelnych ulegnie zmianie w tym sensie, że obok Rady Głównej, jako ciała nadającego kierunek pracom P. T. K., czynny będzie Zarząd Główny zamiast Komitetu Wykonawczego. Wnioski dotyczące rewizji statutu zostaną przesłane Oddziałom do zaopiniowania.

Zatwierdzono powstanie nowych Oddziałów: 1) w Grodnie (wznowiony), 2) Pelplinie i 3) Starachowicach.

Sprawozdanie zachunkowe za czas od 1.I—1.VI 32 wykazuje w wydatkach zł. 34.332 gr. 71., saldo na 31.V 32: zł. 685 gr. 89, zadłużenie na 1.VI 32: zł. 10.468 gr. 16 (w tem *Ziemia* zł. 7.400). Postanowiono wstrzymać wydawanie *Ziemi* do czasu, dopóki nie znajdą się pieniądze na pokrycie niedoborów.

Wobec stanu potrzeb muzealnictwa P. T. K., a braku poparcia—p. Prezes Wł. Raczkiewicz zadeklarował na rzecz Komisji Muzealnej zł. 100. Ma być przygotowany kalendarzyk

czynności zarządzających członków Prezydium P. T. K. w okresie urlopowym. Najbliższe posiedzenie Komitetu Wykonawczego odbędzie się koło 20.VIII 32.

Redakcja Słownika Geograficznego P. P. pracuje obecnie na Pomorzu. Objechano wszystkie powiaty województwa. We wszystkich powiatach ustalono grona współpracowników, którzy otrzymali wydrukowane według ostatecznych decyzji Komitetu Redakcyjnego *kwestionariusze do badań terenowych*. Do końca czerwca mają być nadesłane wszystkie odpowiedzi na *kwestionariusze*. Członkowie(inie) Biura Redak., którzy przeszli specjalne przeszkolenie językowe, kontrolują na miejscu całokształt zebranych nazw miejscowych. Miasta będą opracowane oddzielnie. Kompletuje się mapy i plany. Następnie z kolei województwem, które analogicznie do pomorskiego zostanie opracowane, będzie prawdopodobnie—Wileńskie. Po uporządkowaniu i skontrolowaniu do końca lipca materiałów zebranych i nadesłanych z wojew. Pomorskiego, w ciągu września i października Biuro Redakcyjne będzie opracowywać miejscowości tak, aby na posiedzenie Komitetu Redakcyjnego w pierwszych dniach listopada r. b. przedstawić można było całokształt materiałów surowych, ale i opracowania w ostatecznej mniej więcej formie.

Powyższa organizacja pracy daje gwarancję, że od stycznia 1934 roku *Słownik Geograficzny* zacznie się ukazywać zeszytami w odstępach miesięcznych.

Jednocześnie Redaktor Nacz. zajął się przygotowaniem wzmoczenia organizacji sieci Oddziałów P. T. K. na Pomorzu. O pracy tej pisze p. K. Münnich w *Kurjerze Poznańskim* (№ 224 z 19.V 32): *Pomorze wejdzie pierwsze w Słownik Geograficzny*.

Otwarcie przystani Sekcji Turystyki Wodnej.

W piątek, dn. 8.VII b. r. o godz. 17 odbędzie się uroczyste otwarcie przystani Sekcji Turystyki Wodnej P. T. K.

Przystań Sekcji położona jest na prawym brzegu Wisły, poza plażą Kozłowskiego (Saska Kępa), idąc od strony Warszawy—po prawej stronie mostu Ks. J. Poniatowskiego.

W imieniu Sekcji Turystyki Wodnej, Rada Gł. P. T. K. zaprasza uprzejmie członków Oddziału Warszawskiego i innych do wzięcia udziału w powyższej uroczystości.

Z KOMISJI KÓŁ KRAJ. MŁODZ. SZKOLNEJ RADY GŁ. P. T. K. W KRAKOWIE.

Kurs geograficzno-krajoznawczy w Krakowie pod kierunkiem przewodn. Komisji Kół Krajozn. Młodz. Szkoln. Rady Gł. P. T. K., prof. L. Węgrzynowicza, organizuje Kuratorium O. S. w lipcu r. b. Wykłady na kursie objęli: dr. K. Dobrowolski *Osadnictwo i kultura wsi polskiej w przeszłości*, dr. R. Mochnacki *Stosunki gospodarcze i społeczne Polski*, J. Klimaszewska *Etnografia Polski*, R. Hajnos *Uwagi na temat wykładów z zakresu metodyki krajoznawstwa*.

Kierownik kursu prof. L. Węgrzynowicz wygłosi wykład o pracy w kołach krajoznawczych młodzieży szkolnej.

Wystawa krajoznawcza regionu Jasielskiego

w czasie od 19—29.VI 32 zorganizowana została przez Koło Krajozn. Młodz. Szkoln. Państw. Gimn. im. kr. St. Leszczyńskiego w Jasle. Wystawa objęła: stroje ludowe, dawne narzędzia, sztukę ludową, sprzęty, ilustracje i fotografie zabytkowe, mapy, wykresy i t. p.

DZIAŁALNOŚĆ OKRĘGÓW I ODDZIAŁÓW P. T. K.

Białystok. Oddział zorganizował ostatnio 4 wycieczki, w tem 3 zamiejscowe, 1 w mieście. W dn. 22.V zwiedzono w Supraślu, miejscowości oddalonej o 14 klm., klasztor pobazyliński (świątynia warowna z XV w.). W wycieczce brało udział 14 osób. Prowadził prezes Oddz. p. K. Kosiński. W dn. 29.V urządzono wycieczkę do Białowieży (19 osób, prowadzili pp. K. Kosiński i A. Szredzińska). W dn. 31.V zorganizowano wycieczkę miejscową dla 75 osób młodz. szkolnej, pod kierunkiem pp. A. Izaaka i K. Kosińskiego do b. pałacu Branickich (Województwo). W dn. 4.VI pod przewodn. prezesa Oddz. p. K. Kosińskiego odbyła się wycieczka na rowerach do Supraśla. Brało udział 21 osób (17 uczn., 4 dorosłych).

Bydgoszcz. W pierwszym półroczu b. r. Oddział urządził odczyty pp.: inż. Perkitnego *Wrażenia z podróży dookoła świata (V. Indochiny)*, dra Kiełpińskiego *Wrażenia z podróży przez Saharę*. Wycieczek obcych przyjęto 7, przy udziale 150 osób. Urządzono dwie wycieczki po mieście przy udziale 48 osób, oraz 6 pozamiejscowych przy udziale 148 osób. (Rynkowo-Smukała Dolina, Smukała Górna-Oplawiec-Dolina Brdy, Kruszwica-Trzemeszno-Gniezno, Toruń, Ciechocinek, Chełmno-Świecie-Bory Tucholskie, Brdyujście-Ostromecko z kąpielą w Wiśle). W dn. 2—4 lipca odbyła się wycieczka do Szwajcarii Kaszubskiej. W drugiej połowie lipca odbędzie się wycieczka do Krakowa, w Tatry i Pienniny. Młodzież z miejscowych Kół Krajozn. P. T. K. zorganizowała w maju Wieczór Krajoznawczy, który objął inscenizację piosenek i tańce w oryginalnych strojach ludowych, na tle wykonanych przez młodzież dekoracji według wzorów miejscowej sztuki ludowej. Reżyserją widowiska, w którym brało udział 60 osób, zajęli się artyści teatru miejskiego w Bydgoszczy, pp.: Biernacka i Andrzejewski. Ilość członków w pierwszym półroczu 1932 roku wzrosło o 72 osoby do łącznej liczby 312 członków.

Chojnice. Oddział, liczący 56 członków, odbył walne zgromadzenie sprawozdawcze w kwietniu b. r. Do zarządu zostali wybrani pp. dyr. gimn. dr. Korzeniowski, jako prezes, radca Ant. Kaźmierski, viceprezes, Fr. Lemańczyk, sekretarz, H. Kłos, skarbnik. Adres Oddz.: p. Fr. Lemańczyk, Chojnice, ul. Młyńska 20.

Głębokie. Walne Zebranie Oddziału Dziśniewskiego w Głębokiem odbyło się 17.I.32. Nowy zarząd ukonstytuował się następująco: prezes, starosta p. J. A. de Tramecourt; viceprezes, prof. dr. Nik. Dumka; członkowie: inż. L. Piekarski, dyr. Al. Kozicki, L. Rzeczycki, prof. Mich. Czarnodolski, K. Kołłątaj; zast. czł.: pp. P. Józefowicz i J. Ermusz. Komisja Rewizyjna: prof. Herm. Swirklis, Stan. Grześkowiak i H. Tadeusz. Adres dla korespondencji: Zarząd Dziśniewskiego Oddziału P. T. K. w Głębokiem. Starostwo. Oddział w dn. 2.VI.32 przedstawił Państwowej Radzie Ochrony Przyrody memoriał w sprawie pozbawionego opieki stanowiska bobrów w maj. Zamosze (cztery żeremia).

Grodno. W dn. 3.VI.32 restytuował swą działalność Oddział P. T. K. w Grodnie. Do zarządu Oddz. powołano pp.: reagenta St. Miłkowskiego (przewodniczący), J. Oczesalską (sekretarz), Gasperskiego (skarbnik) oraz pp.: Gutmana i J. Kochanowskiego. Tymczasowa siedziba Oddz.: Grodno, ul. Wróblewskiego Nr. 1., kancelarja p. reagenta St. Miłkowskiego.

Wznowionemu Oddziałowi życzymy trwałego rozwoju!

Kalisz. Oddział zorganizował wycieczki do Gołuchowa, Kościelnej Wsi, na plac bitwy szwedzko-moskiewskiej przy poważnym udziale członków i gości. Z inicjatywy Zarządu na

mogile poległych Polaków i Szwedów stanie krzyż pamiątkowy. Uroczystość poświęcenia odbędzie się w jesieni. Odbyły się dwa odczyty dla członków i zaproszonych gości. Zorganizowano dwa Koła Kraj. Młodz. Szkolnej.

Kraków. Oddział organizuje cykl wycieczek po okolicach Krakowa i Polsce według programu, podanego w kalendarzyku krajoznawczym. Zarząd wydał specjalną odezwę szeroko propagującą b. interesujący program ruchu wycieczkowo-krajoznawczego z wezwaniem do zapisywania się na członków P. T. K.

W dn. 5.V.32 odbyła się wycieczka do Bielan i lasu Wolskiego pod kier. dra Marj. Gotkiewicza, w dn. 7 i 8.V.32 do Ojcowa prowadził prof. Sykutowski, w dn. 14 i 16.V.32 do Sandomierza-Kazimierza (statkiem) i Puław: prow. dr. Medwecki, jednocześnie dr. Ormicki poprowadził wycieczkę w Beskidy Śląskie. Pierwszą wycieczkę poprzedził odczyt p. wiz. Bzowskiego *O Sandomierzu i Kazimierzu n. Wisłą*. W dn. 22.V.32 odbyła się wycieczka do Ogrodu Botan. p. kier. prof. dra Szafera, na Krzemonki p. k. prof. Bergruenówny i 29.V.32 do Kalwarii i Lanckorony p. k. dr. Niemcówny.

Urządzane w każdą niedzielę wycieczki krajoznawcze w okolice Krakowa cieszą się tego roku dużą frekwencją (przeciętnie 20—30 osób), tak członków jak i gości. Toteż na wrzesień projektowana jest dalsza seria tych wycieczek m. in. do Mnikowa, Puszczy Niepołomickiej, Dębna i t. d.

W pierwszej połowie lipca odbędzie się dwutygodniowa wycieczka na Kresy wschodnie, która zwiedzi Wołyń, Polesie, Nowogródzkie i Wileńskie.

Pozatem Oddział krakowski P. T. K. wziął udział w wystawie krajoznawstwa polskiego w Łucku, urządzonej przez Wołyńskie Towarzystwo Krajoznawcze, wystawiając powiększenia widoków Krakowa i Tatr w zimie. Również na wystawie turystycznej w Krakowie p. t. „Lato” urządził Oddział własne stoisko bardzo starannie i gustownie. W związku z tą wystawą wydano reklamową ilustrowaną broszurkę, którą rozesłano również do wszystkich władz i urzędów.

W dn. 5.VI otworzył Oddział poradnię turystyczno-krajoznawczą w siedzibie Oddziału: Kapucyńska 7, I p. i tel. 24 Rynek I, I p.

Lublin. Walne zgromadzenie Oddziału odbyło się w dn. 24.IV.32. Zarząd ukonstytuował się następująco pp.: prezes Dr. Franc. Ksaw. Piwocki (ul. Narutowicza 4), viceprezes Zygm. Dobkiewicz (ul. Dolna Panny Marji 25 m. 14), sekretarz Stan. Pieczkowski (ul. Św. Mikołaja 10), skarbnik Konr. Puternicki (Zamojska 12 m. 17), członek. Zarządu dr. Stef. Wojciechowski (Solna 5 m. 13), inż. Stan. Szramowicz (Solna 5 m. 17), dr. Marc. Garbaczewski (Krak. Przedm. 58 m. 8), An. Fleszarowa (Białkowska Góra 4), dyr. Tad. Moniewski (ul. Narutowicza 12), J. Golc (ul. Narutowicza 41). Korespondencję do Oddziału kierować należy pod adresem viceprezesa Oddziału P. T. K.: p. Zygm. Dobkiewicz, Lublin, ul. Dolna Panny Marji l. 25 m. 14. Adres dla depeesz: Dobkiewicz, Magistrat, Lublin.

Na łamach świeżo założonego *Dziennika Lubelskiego* Oddział otrzymał stałą rubrykę do swej dyspozycji na „kronikę krajoznawczą”. W № z dn. 5.VI.32 zamieszczone zostały nast. wiadomości o ruchliwości Oddziału Lubelskiego: w dn. 6.VI odbył się odczyt p. Et. Boicia *Słoweńcy w Jugosławii* (kulturalno-etnograficzny pogląd na państwo i narodowości jugosłowiańskie), ilustr. 150 z przezroczami. Zarząd Oddziału opra-

cowuje 15 tur (szlaków) wycieczkowych pieszych i kołowych przez najciekawsze okolice województwa. W czasie od 2—31 lipca urzęda Oddział czterotygodniową wycieczkę-obóz wędrówny w górach Rumunji i nad morzem Czarnem. W dn. 29.V pod kierunkiem d-ra St. Wojciechowskiego odbyła się wycieczka do Chodla przez Bełżyce. W Chodlu zwiedzono kościół z 1451 r. i ruiny z XVIII w. W czerwcu odbyły się wycieczki następujące: 5.VI do Dąbrowicy piesza, 12.VI piesza do Jakubowic Mur., 19.VI kolejowa i piesza do Lubartowa, Kozłówki i nad jez. Siemień. W pierwszych dniach lipca organizuje Oddział wycieczkę po woj. Stanisławowskim.

Lwów. Oddział organizuje wycieczkę do morza Czarnego drogą wodną na łodzi żaglowej „Łódź”. Uczestnicy wycieczki odpłyną łodzią z Mikołajowa nad Dniestrem. Po powrocie uczestnicy wycieczki zamierzają opracować ilustrowany przewodnik po Dniestrze dla użytku turystów wodnych.

Łowicz. Zebranie doroczne Oddziału odbyło się w dn. 14.IV 32. Oddział projektuje zorganizowanie wspólnie z Księgarnią Łowicką konkursu fotograficznego na tematy regionalne. W dn. 27.IV 32 odbyło się pod przewodnictwem p. An. Chmielińskiej posiedzenie istniejącego przy Oddziale Koła Muzealnego. Omawiano stronę propagandowo-organizacyjną i konserwatorską na tle pracy Muzeum Łowickiego P.T.K. W dn. 10.V 32 odbył się odczyt prof. Dargiewicza p. t. *Artur Grottger*.

Na łamach doskonale redagowanego tygodnika *Życie Łowickie* (№ 16 z 27.V 1932) zamieszczona została odpowiedź na interpelację Oddziału P. T. K. w Sochaczewie w sprawie rozbiórki przez Magistrat m. Łowicza szczątków ruin zamku arcybiskupów gnieźnieńskich w Łowiczu.

Przewodniczący Oddziału P. T. K. w Łowiczu, p. A. Bluhm-Kwiatkowski oświadcza, że Oddział Łowicki spowodował ukazanie się artykułu p. J. Wernera *W sprawie ruin zamku Łowickiego* (w № 9 z 8.IV 32 *Życia Łowickiego*), który wywarł odpowiednie wrażenie i Warszawski Urząd Wojewódzki pismem z 18.IV 32 polecił Starostwu natychmiastowe wstrzymanie dalszej eksploatacji kamieni, prowadzonej przez Magistrat m. Łowicza na terenie ruin zamku arcybiskupiego.

Łódź. Oddział Łódzki pionierem ruchu turystycznego na terenie Łodzi. Oddział Łódzki, korzystając z dogodnej pory, rozpoczął wielką akcję wycieczkową. W czasie Zielonych Świątek zorganizował dwie dalsze wycieczki: jedną trzydniową w Pieniny, drugą dwudniową do Ojcowa i Olkusza. Wycieczki cieszyły się wielkim zainteresowaniem. Korzystając z dobrego wrażenia, jakie wycieczki wywarły na uczestnikach, w dn. 22.V 32 kierownik sekcji wycieczkowej, p. inż. Izydorczyk zorganizował drugą, bliższą wycieczkę całodniową do Łagiewnik. Równocześnie zarząd przygotował szereg wycieczek bliższych i dalszych, co się niewątpliwie przyczyni do ożywienia ruchu krajoznawczego wśród mieszkańców polskiego Manchesteru.

Ostatnio Zarząd Oddziału ukonstytuował się następująco: pp. J. Adamowicz—prezes, B. Izydorczyk—viceprezes, M. Nalepińska—sekretarka, M. Dziergowski—zast. sekretarza, B. Gabler—skarbnik, członkowie Zarządu: pp. W. Broda, B. Daberhut, F. Lenartowicz, W. Rothert, S. Rumszewicz, Z. Świątogerowa, J. Żenow.

W dn. 12—16 lipca b. r. odbędzie się wycieczka statkiem z biegiem Wisły od Sandomierza do Tczewa. Prowadzi art.-mal. p. J. Malik.

Myślenice. Na terenie wojew. Krakowskiego powstał z inicjatywy p. T. Prus-Wiśniowskiego w dn. 11.IV b. r. Oddział P. T. K. Na członków zapisało się na razie osób 14.

Prowizorycznie funkcje prezesa objął p. T. Prus-Wiśniowski, sekretarjat p. Wł. Wiśniowska. Serdecznie witamy nowych współtowarzyszy pracy krajoznawczej!

Nowogródek. W dn. 25.IV 32 odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału, poświęcone sprawozdaniu z działalności w r. 1931 i programowi pracy w r. 1932. Zarząd projektuje: 1) podjąć organizację wycieczek w okolice Nowogródka, na teren: Suwalszczyzny, Wileńszczyzny i na Polesie, 2) krzewić zamiłowanie do fotografii artystycznej, 3) urządzić zebrania miesięczne z odczytami, pogadankami i dyskusją. Powołano sekcje: fotograficzną (p. Żmigrodzki), wycieczkową i odczytową. Wybrano: na przewodniczącego p. v.-wojewodę Fr. Godlewskiego, na vice-przewodniczącego, prof. K. Kulwiecia, na czł. Zarządu pp.: Sobirajską, W. Frydrychową, inż. Żmigrodzkiego, inż. J. Puzynowskiego, K. Karpowicza, H. Bokunową i K. Łozińskiego. Do Komisji Rewizyjnej pp.: starostę Hryniewskiego, nacz. E. Bokuna, A. Brzozowskiego i insp. Bielińskiego.

Opatów. W dn. 10.IV 32 odbył się w Opatowie zjazd regionalny w sprawie prac nad *Słownikiem Geograficznym*, na który zaproszone były Oddz. Ostrowiecki i Sandomierski. Na zjeździe tym ustalono wytyczne prac w okręgu Sandomiersko-Świętokrzyskim. Zarząd Oddziału nabył lokal przy ul. Kilińskiego 1, gdzie umieszczono zbiory.

Zainicjowano cykl odczytów pod ogólnym tytułem: *Z województwa Kieleckiego*. Pierwszy odczyt z tego cyklu w dniu 17.IV 32 wygłosił p. H. Zawadzki p. t.: *Miasto Końskie*. W dn. 8.V 32 zorganizował Oddział uroczystość 750-lecia nadania Opatowowi przywilejów miejskich z odczytem prezesa p. St. Kotarskiego, p. t.: *Dzieje miasta Opatowa*. Od 16. IV 32 otwarto kurs dla przewodników po mieście dla 48 osób z wśród młodzieży szkolnej, który trwał trzy tygodnie.

Świadcstwa (po egzaminie przed odpowiednią komisją) otrzymało 24 uczniów i uczennic tut. szkół i gimnazjum. Na zakończenie kursu urządzono wycieczkę pieszą do drewnianego kościółka we wsi Gierczyce.

W cyklu odczytowym z *naszego województwa* w dn. 16.V 32 prezes Oddziału, p. St. Kotarski wygłosił odczyt p. t. *Zamki powiatu opatowskiego*. W najbliższych dniach opuści prasę książka p. St. Kotarskiego *Opatów, jego dzieje i zabytki*.

Ostrowiec. Co roku Zarząd Oddziału organizuje dla członków Kół Kraj. Młodz. Szkolnej konkurs na pracę o treści krajoznawczej. W r. b. zostało zgłoszonych pięć prac. Pierwszą nagrodę otrzymał w r. b. uczeń Szkoły Handl. w Ostrowcu, W. Stawiarski, za pracę p. t. *Lecznictwo ludowe przy pomocy roślin i tłuszczów we wsi Prusach, pow. Opatowskiego*, drugą uczeń Gimn. Męsk., K. Winkler za pracę p. t. *Opis miasta Urzędowa*. Pozostałe prace nosiły tytuły: *Przeszłość i teraźniejszość miasta Kozienic, Uprawa i przeróbka lnu, Stary typ zabudowań gospodarskich*. Pierwszą nagrodą był: *Pamiętnik Świętokrzyski*, drugą Al. Janowskiego *Warszawa*.

Pabjanice. W dn. 21.IV. b. r. odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Oddziału pod przewodnictwem dyr. Botnera. Oddział zorganizował dwie wystawy krajoznawcze, które zwiedziło 5500 osób. Zorganizowano 3 wycieczki z udziałem 731 osób, przyjęto i oprowadzono 8 wycieczek (356 os.). Oddział liczy 50 członków. Zorganizowano 2 odczyty przy 260 słuch. Na zorganizowany kurs fotograficzny uczęszczało 15 amatorów. Rozwój Towarzystwa utrudnia brak własnego lokalu. Przewodniczącym Oddziału został p. Kaz. Staszewski, nadto do Zarządu weszli: pp. W. Chodkowska, P. Wendt, dyr. Botner, J. Józefiak, F. Hermel, J. Frankowski, F. Marszał, F. Skwaraka, J. Malinowski. Do Komisji Rewizyjnej weszli pp.: Wend-

towa, Ruszewski i Lehman. Powołano specjalną sekcję naukową, która ma się zająć monografią pow. łaskiego. Ma być podjęta energiczna akcja za rozpowszechnieniem wydawnictw Oddziału.

Pawłów. Oddział urządził w dn. 1.V.32 posiedzenie jubileuszowe, połączone z wycieczką krajoznawczą do Krywałdu. Podczas Zielonych Świąt urządzono wycieczkę do Istebnej w Beskidzie Zachodnim.

Pelplin. Z inicjatywy p. Z. Pawłowskiego z Pelplina, przy poparciu Zarz. Pomorsk. Okr. P. T. K. powstał w dn. 20.VI 32 nowy Oddział w Pelplinie. Zarząd stanowią pp.: dr. Ruśkiewicz, prezes, rekt. Piątek viceprezes, Kahn, sekretarz, Jabłońska, zast. sekretarza, Z. Bocheńska, skarbnik, Chylewska, zast. skarbnika. Oddział liczy 40 członków. Adres: p. Zofja Bocheńska, Pelplin, ul. Dworcowa. Nowej placówce krajoznawczej na Pomorzu życzymy najlepszego powodzenia.

Poznań. Oddział zorganizował w marcu r. b. 4 wycieczki przy 488 uczestn. Ogółem w sezonie zimowym 1931/2 urządzono po m. Poznaniu 19 wycieczek przy udziale 1580 os. Wszystkie wycieczki zorganizował i prowadził sekretarz Oddziału p. Jaśkowiak.

W dn. 2.IV 32 odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału pod przewodnictwem dyr. dra R. Zioteckiego. Oddział w ub. r. zorganizował 21 wycieczek, w których wzięło udział 285 osób. Wspólnie z Oddz. Poznańskim Polsk. Tow. Tatr. urządzono 5 odczytów przy zgórą 800 słuchaczach. Oddział utrzymuje ścisłą łączność z Kołem Opiekunów Kół Krajozn. Młodzieży, z prasą poznańską i dyрекcją Radja Pozn. Zremontowano schronisko w Pucku. Na posiedzeniu 28.IV 32 Zarząd Oddziału ukonstytuował się następująco: prezes p. St. Moskalewski viceprezes, prof. J. Kilarski, skarbnik, dyr. M. Krzyżankiewicz, sekretarz, p. Fr. Jaśkowiak. Nadto do Zarządu wchodzi: prof. dr. St. Pawłowski, dr. T. Smoluchowski, dr. A. Pachowski, dr. I. Koppówna, prokur. B. Gardulski. W kwietniu r. b. odbyły się pod kierunkiem p. Fr. Jaśkowiaka 4 wycieczki przy 103 uczestn. 1) Rydzyna—Leszno—Kościan, 2) Gniezno, 3) Grodzisk—Stęszew—Mosina, 4) Rogalin.

W miesiącu maju b. r. Oddział Poznański urządził 3 wycieczki; wzięło w nich udział 107 osób.

W wycieczce do Lednogóry w dniu 22.V 32 uczestnicy zwiedzili ruiny Zamku romańskiego na ostrowie jeziora lednickiego z ruinami kościoła-rotundy. W Pobiedziskach wycieczka zwiedziła kościół z wieku 14, do którego przeniesiono żelazne drzwi z zamku lednickiego. Przechadzką po malowniczych okolicach Promna zakończyła się wycieczka.

26 maja urządzono wycieczkę do Wierzenicy, gdzie w pięknym drewnianym kościele z 18 wieku znajduje się grobowiec Cieszkowskich, do którego wejście zamykają brązowe drzwi, pokryte płaskorzeźbami, wyobrażającymi 7 próśb „Ojczenaszu”. W dworcu wierzenickim zwiedzono galerję starych obrazów, (między innymi Veronese, Giorgione, Velasquez), rzeźby Canowy, artystyczne meble i bibliotekę z rękopisami Krasińskiego, między innymi rękopis *Przedświtu*. Wypoczynek i zabawy w lasach wierzenickich dopełniły programu wycieczki.

Na program wycieczki 29 maja składało się zwiedzenie Kórnika, Bnina, Zaniemyśla. W Kórniku wycieczkowicze zwiedzili Zamek ze zbiorami mezealnymi i biblioteką, w której widzieli autografy Mickiewicza, Słowackiego, Matejki i Napoleona, dalej kościół z wieku 15, z renesansowymi nagrobkami Górków, synagogę, zabytek polskiego budownictwa z wieku 18 i park dendrologiczny. Następnie wycieczka udała się do Bnina, gdzie zwiedziła gotycki kościół z 15 wieku z pięknym gwiaździstym sklepieniem. Tuż za kościołem, na półwyspie wznoszą się okopy po zamku Władysława Odonicza. Brzegiem je-

ziora bnińskiego, piękną aleją włoskich topoli udała się wycieczka do Zaniemyśla. Po oglądnięciu grobowca Edwarda hr. Raczyńskiego, uczestnicy wycieczki przeprawili się na wyspę Edwarda, gdzie hr. Edward Raczyński w tragiczny sposób zakończył życie. Wycieczka cieszyła się bardzo poważną frekwencją; wzięło w niej udział 65 osób.

8 maja Oddział Poznański przyjął wycieczkę Oddziału P. T. K. Szczęśliwice. Goście szczęśliwiczcy zwiedzili Targi Poznańskie, Zamek, Muzeum Wielkopolskie, Ratusz, Katedrę a nadto część wycieczki zwiedziła Kościół Farny, Franciszkański i Kościół św. Wojciecha z grobami bohaterów z wojen napoleońskich, skałkę poznańską.

Sandomierz. W dn. 15.V 32 dokonano odsłonięcia tablicy ku czci Jana Kochanowskiego, umieszczonej na domu P. T. K. przy ul. St. Żeromskiego. Odsłonięcia dokonała dyr. Państw. Sem. Naucz. p. M. Bandrowska. Przemawiali: dyr. Sem. p. M. Bandrowska i prezes Oddz. P. T. K., ks. prał. A. Wyrzykowski. Zarząd Oddziału wystąpił z protestem przeciw pozostawieniu przez Urząd Pocztowy przed Ratuszem słupa, skupiającego sieć telefoniczną. Po usunięciu poczty Magistrat zamierza odnowić wieżę ratuszową i wmurować tablicę ku czci poległych Sandomierzan w wal-
kach z bolszewikami.

Skierniewice. Zarząd Oddziału rozwija działalność w kierunkach następujących: 1) propagandy ideologii krajoznawczej, 2) zorganizowania życia towarzyskiego, 3) organizacji muzeum im. Wł. Reymonta, 4) organizacji prac nad *Słownikiem Geograficznym*. W dn. 3.V 32 odbyło się w Skierniewicach odsłonięcie pamiątkowej tablicy ku czci J. Kozielskiego w 150 rocznicę urodzin. Koszta ufundowania tablicy wyniosły 300 zł., pokrytych dzięki ofiarności obywateli. Zarząd Oddziału zajmował się historją Skierniewic, przystąpił do drukowania w wyjątkach pamiętników d-ra Rybickiego. W dn. 4.V 32 zorganizował Zarząd odczyt prof. Dargiewicza z Łowicza o *Art. Grotgerze*. W dn. 4.III 32 powołano Koło Muzealne, do którego weszli pp.: Adamski, Motyl, Ratyński, Staszewski. Program przewiduje nadanie muzeum charakteru dydaktycznego. Nowy adres Zarządu Oddziału: Prezes p. A. Ratyński, Skierniewice, ul. Gafckiego 9.

Słomim. W dn. 11.IV 32 powołany został nowy zarząd Oddziału w osobach: pp. mjr. Ott. Zielińskiego, prezesa; Kl. Chruckiej, viceprezesa; Wikt. Klimkiewicza — sekretarza, Szrajberowej — skarbnika, oraz członków zarządu pp.: notarij. Miecz. Piotrowskiego, plk. Marij. Turkowskiego, dyr. Miecz. Telnera i Włodz. Jellinka. Do Komisji Rewiz. weszli pp. przewodniczący kpt. Bach, J. Szrajber, dr. Wł. Malinowski i jako zastępcy czł. Kom. Rewiz. pp. Z. Macieszanka i Hildebrandówna.

Starachowice. W dn. 19.V 32 odbyło się przy inicjatywie i czynnem współdziałaniu Oddziału P. T. K. w Ostrowcu, Zebranie Organizacyjne Oddziału Starachowickiego. Na członków założycieli zapisało się 74 osób. Na zebraniu wygłosił odczyt prezes Oddz. Ostrowieckiego, p. inż. M. Radwan p. t. *O istocie krajoznawstwa i organizacji P. T. K.*

W dn. 1.VI 32 na Walnem Zgromadzeniu Oddziału Zarząd ukonstytuował się następująco: prezes p. dyr. K. Raczyński, I viceprezes p. starosta G. Orłowski, II viceprezes, p. inż. St. Brzostowicz, skarbnik p. kpt. M. Chmielewski, sekretarz p. inż. J. Bilewski, bibliotekarz p. dr. Al. Czerniewski. Członkowie zarządu pp. inż. J. Berens, dyr. K. Klukowski, vicestarosta L. Musiał, M. Pawlik, inż. St. Wysocki. Komisję rewizyjną stanowią pp.: inż. E. Jastrzębski, B. Bórek i B. Rawicz. Członków liczy obecnie Oddział 81.

Rada Główna przesyła nowemu naszemu Oddziałowi życzenia najlepszego rozwoju.

Tomaszów Mazowiecki. Dn. 10.IV 32 odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału pod przewodn. p. E. Ogrodzińskiej. Omówiono sprawozdanie z działalności, finansowe oraz program działalności na r. 1932. Zarząd ukonstytuował się następująco: ks. K. Olszewski — prezes, p. J. Leja — viceprezes, p. G. Kosmólska — sekretarz, p. H. Lesser — skarbnik, oraz pp.: J. Krygierówna, F. Kansy, L. Walczak i J. Rutkowski. W dn. 24.IV.32 odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie członków z racji 5-ciolecia istnienia Oddziału.

Toruń. Projektowana od kilku lat budowa schroniska krajoznawczego w Toruniu wchodzi obecnie na tory realne. Magistrat m. Torunia przyznał pod budowę schroniska bezpłatnie parcelę narożną przy ul. Legionów, tak że budowa będzie mogła rozpocząć się jeszcze w b. m. Plany wykonał p. inż. Sylwestrowicz, dostosowując projekt całkowicie do wymogów nowoczesnej techniki schroniskowej. Oddział w Toruniu spodziewa się podciągnąć budowę pod dach przed jesienią r. b.

W dn. 21.VI 32 prezes Okręgu Pomorsk. p. M. Sydow, wizytował Oddział w Gdyni.

Warszawa. Oddział wydał w tych dniach 11 tomik Biblioteczki Wycieczkowej, zawierający Adama Chętnika *Krótki przewodnik po Kurpiach*.

Wilno. Dn. 29.IV 32 odbyło się pod przewodnictwem p. Jana Bułhaka walne zebranie Oddziału. Ustępujący zarząd, na czele którego stał dyr. Zapaśnik złożył sprawozdanie za r. 1930 i 1931, oraz przedstawił program działalności na r. b. Do nowego Zarządu powołano pp.: d-ra St. Lorentza, jako przewodniczącego, dyr. Zapaśnika (viceprzewodniczący), W. Studnickiego J. Domaniewską (kierownictwo Kół Młodzieży), Kiewliczową (kierownictwo schroniska), arch. S. Narębskiego (skarbnik) i J. Koppena (sekretarz).

Do Komisji Rewizyjnej powołano: inż. G. Wilczewskiego, inż. A. Kulwińskiego i p. Hryniewiczza.

Uchwalono zorganizować 3 sekcje: 1) miłośników Wilna i Wileńszczyzny, 2) wycieczkową i 3) fotograficzną.

W *Kurjerze Wileńskim* z 11.V 32 pisze p. Hel. Romer-Ochenkowska (*Koła Krajoznawcze w Wilnie*) o udziale Wilna w jubileuszu P. T. K. i podaje sprawozdanie z działalności 19 Kół Krajozn. Młodz. Szkoln. P. T. K. w Wilnie.

Zagożdżon. Walne Zebranie Oddziału odbyło się 12.IV 32. Nowy Zarząd ukonstytuował się następująco: prezes p. dyr. Hel. Rakowiczowa, viceprezes p. inż. J. Szmid, sekretarz p. Wł. Deperasiński, skarbnik p. Jak. Wojciechowski, kier. Sekcji Odczytowej p. dr M. Hleb-Koszańska Scheur, czł. zarządu pp.: Andr. Wielgomas i inż. Henr. Zenftman, bibliotekarka p. Al. Wróblewska.

KALENDARZYK KRAJOZNAWCZY.

W Y C I E C Z K I.

Oddział P. T. K. w Poznaniu.

28.VI—5.VII. Białowieża — Wilno — Grodno — Warszawa.

22.VII—28.VII. Gdańsk — Gdynia — Hel prowadzi sekretarz Oddziału p. Fr. Jaśkowiak

Oddział P. T. K. w Warszawie.

- 3.VII. Wydma Łuże, prow. p. L. Bartliński.
- 3.VII. Zakroczym — N. Dwór, prow. p. M. Grujanka.
- 10.VII. Łodziami po Narwi (Zegrze—Dembe), pr. p. inż. Riedel.
- 17.VII. Czarna Struga, prow. p. H. Marcoin.
- 24.VII. Komorów — N. Wieś, prow. p. G. Zborowska.
- 31.VII. Jeziora Gostynińskie, prow. p. Z. Frydrychewicz.
- 7.VIII. Autokarami: Warszawa, Wawer, Czarna Struga, Beniaminów, Zegrze, Jabłonna, Warszawa, prow. p. Z. Frydrychewicz.
- 13-14-15.VIII. Wycieczka do Wilna (specjalnym pociągiem turystycznym), prow. p. J. Kołodziejczyk.
- 14-15.VIII. Puszcza Białowieska, prow. p. J. Kloska.
- 21.VIII. Sochaczew, Żelaz. Wola, Brochów, prow. p. St. Gabryszewski.
- 28.VIII. Zerzeń, Miedzeszyn, prow. p. J. Kloska.

Wycieczki wakacyjne:

W pierwszych dniach sierpnia r. b. odbędzie się ośmiodniowa wycieczka do Puszczy i Pojezierza Augustowskiego — pieszo i łódkami: przez jezioro Wigry, wzdłuż Czarnej Hańcy, jezior: Mikaszewo, Krzywe, Paniewo, Poboje, Orle, Kanał Augustowski, Studzienniczne, Białe. Punkt wyjścia: Suwałki, punkt końcowy — Augustów. Prowadzi p. H. Marcoin.

7-28 sierpnia wycieczka w Beskidy Zachodnie i na Słowaczną Północną. Prowadzi p. Dr. M. Orłowicz.

8-22 sierpnia wycieczka na Wołyn i Podole. Prow. p. Z. Frydrychewicz.

28.VIII—4 września wycieczka w Tatry prow. p. St. Lenartowicz.

ZNIŻKI DLA CZŁONKÓW P. T. K.

- 1) 33 $\frac{1}{3}$ % na kolejach państwowych pomiędzy 136 miejscowościami,
- 2) 20% na wydawnictwach P. T. K.
- 3) 10% „ „ komisowych,
- 4) 50% w muzeach: Narodowym, Wojska, Rzemiosł i Sztuki Stosowanej, Kolejowem. W Muz. Przemysłu i Rolnictwa po 20 gr.
- 5) 25% w Ogr. Zoolog.—dla czł. Oddz. Warszawsk. P.T.K., 50% w Ogr. Zoolog. — dla członków Oddz. prowincjonalnych za okazaniem legitymacji specjalnej, którą otrzymać można w Kancelarii P. T. K.
- 6) w schroniskach P. T. K.,
- 7) 20% przy kupnie w firmie: Optyk R. Łączyński, Warszawa, Fabryczna 28,
- 8) 5% przy kupnie w Centralnej Komisji Dostaw Zw. Harcerstwa Polskiego, Traugutta 2.

Ze zniżek tych mogą korzystać członkowie P. T. K. za okazaniem legitymacji członkowskiej, opłaconej za bież. kwart.

BIURO TURYSTYCZNE P. T. K.

Przy Oddziale Warszawskim P. T. K. zorganizowane zostało Biuro Turystyczne, zadaniem którego jest przyjmowanie wycieczek przybywających do Warszawy, organizowanie wycieczek po Warszawie, jej okolicy i po Polsce.

Biuro Turystyczne ułatwia zwiedzanie Warszawy przez: zamawianie kwater i hoteli, dostarczanie przewodników, samochodów osobowych, zamawianie wyżywienia, biletów ulgowych do teatrów, kin, na statki i t. p.

Redakcja i Administracja w Warszawie, ul. Karowa 31, tel. 642-50.

Redaktor odpow.: **Aleksander Patkowski.**

Wydawca: **Polskie Tow. Krajoznawcze.**

Druk. Jan Świątoński i S-ka, Warszawa, Kopernika 34. Telefon 407-50.